

Ελληνική Δημοκρατία
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Ηπείρου

Γλωσσική Ανάπτυξη

Ενότητα 8: Φωνολογική Ανάπτυξη & Γλώσσα

Ευγενία Τόκη

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τμήμα Λογοθεραπείας

Γλωσσική Ανάπτυξη

Ενότητα 8: Φωνολογική Ανάπτυξη & Γλώσσα.

Τόκη Ευγενία

Επίκουρη Καθηγήτρια

Ιωάννινα, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ηπείρου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

- Θεωρητική αναφορά στην ανάπτυξη ενός βασικού στοιχείου της γλωσσικής κατάκτησης (ως προς τον προφορικό λόγο) αυτού της φωνολογίας.

Περιεχόμενα ενότητας

- Φωνολογική Ανάπτυξη
- Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ανοιτά μαθήματα
opencourses

Φωνολογική Ανάπτυξη

Φωνολογική Ανάπτυξη (1 από 18)

- Είναι προφανώς δύσκολο να διεξαχθεί έρευνα πάνω στις αντιληπτικές ικανότητες των πολύ μικρών παιδιών. Μια κοινά χρησιμοποιούμενη μέθοδος είναι γνωστή ως το παράδειγμα εθισμού στο πιπίλισμα. Σε αυτή τη διαδικασία, οι πειραματιστές μετρούν το ρυθμό πιπιλίσματος των βρεφών σε μια τεχνητή θηλή. Τα βρέφη προτιμούν τα νέα ερεθίσματα και, καθώς εξοικειώνονται με το ερέθισμα, ο ρυθμός πιπιλίσματος μειώνεται.

Φωνολογική Ανάπτυξη (2 από 18)

- Πράγματι, έχει υποστηριχθεί ότι βρέφη ηλικίας μεταξύ 1 και 4 μηνών και πιθανόν ακόμη νωρίτερα, είναι ευαίσθητα σε όλες τις ακουστικές διαφορές, οι οποίες χρησιμοποιούνται αργότερα, για να σηματοδοτήσουν φωνητικές διαφοροποιήσεις (Eimas, Miller, & Jusczyk, 1987).
- Για παράδειγμα, τα βρέφη είναι ικανά να κατηγοριοποιούν την ηχηρότητα, τον τόπο και τον τρόπο της άρθρωσης

Φωνολογική Ανάπτυξη (3 από 18)

- Οι Eimas, Siqueland, Jusczyk και Vigorito (1971) έδειξαν ότι βρέφη, ακόμη και ενός μηνός, μπορούν να διακρίνουν μεταξύ δυο συλλαβών, οι οποίες διαφέρουν μόνο ως προς ένα διακριτό φωνολογικό χαρακτηριστικό (π.χ. εάν οι φωνητικές χορδές πάλλονται ή όχι, όπως στον ήχο [ba] συγκριτικά με τον ήχο [pa]). Οι Eimas et al. (1971) έπαιξαν τους διαφορετικούς ήχους και ανακάλυψαν ότι μπορούσαν να προκαλέσουν αλλαγές στο ρυθμό πιπιλίσματος

Φωνολογική Ανάπτυξη (4 από 18)

- Για παράδειγμα, οι Werker και Tees (1984) έδειξαν ότι τα βρέφη αγγλόφωνων οικογενειών στον Καναδά ήταν σε θέση, στην ηλικία των 6 μηνών, να κάνουν φωνητικές διακρίσεις που υπάρχουν στη γλώσσα Hindi, η ικανότητα όμως αυτή φθίνει ταχύτατα τους επόμενους 2 μήνες.
- Ένα δεύτερο παράδειγμα είναι ότι δύο μηνών βρέφη της φυλής Kikuyu στην Αφρική μπορούν να διακρίνουν το [p] από το [b].

Φωνολογική Ανάπτυξη (5 από 18)

- Οι Hirsh-Pasek et al., (1987) παρατήρησαν σε ηχογραφημένα δείγματα της μητέρας τα αντίστοιχα βρέφη να στρέφουν το ενδιαφέρον τους περισσότερη ώρα στην ομιλία, όταν οι παύσεις είχαν εισαχθεί σε σημαντικά συντακτικά όρια, παρά όταν οι παύσεις ήταν εντός των συντακτικών μονάδων. Τα βρέφη φαίνεται ότι από νωρίς αναγνωρίζουν ακουστικές συσχετίσεις μεταξύ των φράσεων (όπως η προσωδιακή τους μορφή).

Φωνολογική Ανάπτυξη (6 από 18)

- Οι Cairns et al., (1997) σχεδίασαν ένα συνδετιστικό μοντέλο, το οποίο έμαθε να χωρίζει σε τεμάχια τον αγγλικό λόγο χρησιμοποιώντας πληροφορίες κατανομής. Τα βρέφη είναι πράγματι ευαίσθητα σε αυτού του είδους τις πληροφορίες κατανομής. Οι Saffran, Aslin και Newport (1996) βρήκαν ότι βρέφη 8 μηνών μαθαίνουν πολύ γρήγορα να διακρίνουν λέξεις σε μια ροή συλλαβών, σύμφωνα με εκείνους τους ήχους που τείνουν να εμφανίζονται τακτικά μαζί.

Φωνολογική Ανάπτυξη (7 από 18)

- Τέλος, τα παιδιά για μικρό χρονικό διάστημα παλινδρομούν ως προς τις ικανότητες αντίληψης του λόγου (Gerken, 1994): Η ικανότητα των μικρών παιδιών να διακρίνουν ήχους είναι στην πραγματικότητα χειρότερη από εκείνη των βρεφών. Εν μέρει, αυτή η διαφορά μπορεί να είναι ένα επιφαινόμενο, που προκύπτει από τη χρήση πιο αυστηρών έργων για τη μελέτη σε παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας.

Φωνολογική Ανάπτυξη (8 από 18)

- Το βάβισμα διαρκεί 6 έως 9 μήνες και εξασθενεί σταδιακά, καθώς το παιδί παράγει τις πρώτες του λέξεις. Φαίνεται να είναι καθολικό χαρακτηριστικό: Τα κωφά βρέφη επίσης βαβίζουν (Sykes, 1940), μολονότι είναι πλέον γνωστό ότι παράγουν κάπως διαφορετικά μοτίβα βαβίσματος. Αυτό δείχνει ότι η αντίληψη του λόγου διαδραματίζει κάποιο ρόλο στον προσδιορισμό του τι παράγεται κατά το βάβισμα (Oiler, Eilers, Bull, & Carney, 1985).

Φωνολογική Ανάπτυξη (9 από 18)

- Σε πολλές γλώσσες τα 12 πιο συχνά σύμφωνα συγκροτούν το 95% των χρησιμοποιούμενων συμφώνων στο βάβισμα (Locke, 1983), αν και τα μοτίβα βαβίσματος διαφέρουν ελαφρώς μεταξύ των γλωσσών, υποδεικνύοντας πάλι ότι η αντίληψη του λόγου καθορίζει ορισμένες πλευρές του βαβίσματος (de Boysson-Bardies, Halle, Sagart, & Durand, 1989; de Boysson-Bardies, Sagart, & Durand, 1984)

Φωνολογική Ανάπτυξη (10 από 18)

- Η υπόθεση της συνέχειας (Mowrer, 1960) αναφέρει ότι το βάβισμα αποτελεί ένα άμεσο πρόδρομο της γλώσσας - στο βάβισμα το παιδί παράγει όλους του ήχους που υπάρχουν σε όλες τις γλώσσες του κόσμου. Η ποικιλία αυτή των ήχων στη συνέχεια περιορίζεται σταδιακά, με την ενίσχυση τόσο από τους γονείς, όσο και από άλλους, ορισμένων μόνων ήχων και όχι όλων (και εξαιτίας της απουσίας έκθεσης σε ήχους που δεν υπάρχουν σε μια συγκεκριμένη γλώσσα) των ήχων στη σχετική γλώσσα.

Φωνολογική Ανάπτυξη (11 από 18)

- Υπάρχει πλήθος προβλημάτων που αφορούν την υπόθεση της συνέχειας. Πολλοί ήχοι, όπως τα συμπλέγματα συμφώνων, δεν παράγονται καθόλου κατά το βάβισμα και πιθανόν οι γονείς να μην είναι τόσο επιλεκτικοί σχετικά με το τι ενισχύουν στο βάβισμα: οι γονείς ενθαρρύνουν όλες τις εκφορές ήχων (Clark & Clark, 1977). Ούτε φαίνεται επίσης να υπάρχει κάποια σημαντική σταδιακή μετατόπιση προς τους συγκεκριμένους ήχους της γλώσσας, στην οποία εκτίθεται το παιδί (Locke, 1983, 1997).

Φωνολογική Ανάπτυξη (12 από 18)

- Η υπόθεση της ασυνέχειας αναφέρει ότι το βάβισμα δεν έχει καμία σχέση με τη μετέπειτα ανάπτυξη. Ο Jakobson (1968) υποστήριξε την ύπαρξη δύο σταδίων στην ανάπτυξη των ήχων.
- Στο πρώτο στάδιο, τα παιδιά βαβίζουν, παράγοντας μια ευρεία κλίμακα ήχων, οι οποίοι δεν εμφανίζονται με κάποια συγκεκριμένη σειρά και δε συνδέονται εμφανώς με τη μετέπειτα ανάπτυξη.

Φωνολογική Ανάπτυξη (13 από 18)

- Οι Clark και Clark (1977) υποστήριξαν ότι υπάρχει μια έμμεση σχέση μεταξύ του βαβίσματος και του λόγου, από την άποψη ότι το βάβισμα παρέχει πρακτική εξάσκηση στην απόκτηση ελέγχου του μηχανισμού άρθρωσης.
- Είναι επίσης πιθανόν ότι τα βρέφη μαθαίνουν να παράγουν την προσωδία στη γλώσσα τους παρά συγκεκριμένους ήχους (Crystal, 1986; de Boysson-Bardies et al. 1984).

Φωνολογική Ανάπτυξη (14 από 18)

- Ο Jakobson (1968) πρότεινε ότι ο τρόπος, με τον οποίο τα παιδιά μαθαίνουν τις αντιθέσεις μεταξύ των ήχων, σχετίζεται με τη δομή των ήχων των γλωσσών.
- Για παράδειγμα, οι ήχοι /r/ και /b/ διαφέρουν κατά το χρόνο, που χρειάζονται οι φωνητικές χορδές, για να αρχίσουν να πάλλονται, αφού πρώτα κλείσουν τα χείλη.

Φωνολογική Ανάπτυξη (15 από 18)

- Μια αδυναμία αυτής της προσέγγισης είναι ότι, επειδή η θεωρία δίνει έμφαση στην απόκτηση των αντιθέσεων, παραλείπονται ή δεν μπορούν να ερμηνευθούν άλλα χαρακτηριστικά της φωνολογικής ανάπτυξης (Clark & Clark, 1977; Kiparsky & Menn, 1977).
- Έτσι η γνώση απλώς των αντιθέσεων δε φαίνεται να είναι αρκετή. Υπάρχουν επίσης εξαιρέσεις, οι οποίες αντιτίθενται σε κάθε συστηματική απλοποίηση της φωνολογικής δομής του παιδιού.

Φωνολογική Ανάπτυξη (16 από 18)

- Είναι ευρέως γνωστό ότι τα μικρά παιδιά απλοποιούν τις λέξεις που παράγουν. Η Smith (1973) περιέγραψε τέσσερις τρόπους, με τους οποίους τα παιδιά το κάνουν αυτό, έχοντας τη γενική τάση να παράγουν συντομότερες ακολουθίες ήχων.
- Τα μικρά παιδιά συχνά παραλείπουν το τελικό σύμφωνο, μειώνουν τα συμφωνικά συμπλέγματα, παραλείπουν τις μη τονισμένες συλλαβές και επαναλαμβάνουν συλλαβές.

Φωνολογική Ανάπτυξη (17 από 18)

- Ο Jakobson (1968) υποστήριξε ότι ένας λόγος, για τον οποίο συμβαίνει, αυτό είναι το ότι το παιδί δεν έχει μάθει ακόμη τις κατάλληλες φωνολογικές αντιθέσεις.
- Δεν μπορεί όμως να είναι μόνο αυτό, επειδή υπάρχουν υπερβολικά πολλές εξαιρέσεις και λόγω του ότι τα παιδιά συνειδητοποιούν τουλάχιστον τις αντιθέσεις, ακόμη και αν δεν μπορούν πάντα να τις εφαρμόζουν.

Φωνολογική Ανάπτυξη (18 από 18)

- Μια τρίτη πιθανότητα είναι ότι οι απλοποιήσεις συνιστούν ένα υποπαράγωγο της ανάπτυξης του συστήματος παραγωγής λόγου (Gerken, 1994). Είναι πιθανόν ότι όλοι αυτοί οι παράγοντες παίζουν κάποιο ρόλο.
- Phonological Awareness

https://www.youtube.com/watch?v=UX5WO6s_y-s

Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας

Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας (1 από 12)

- Δύο θεωρητικές καινοτομίες έκαναν δυνατή την ανάπτυξη της λεξικής φωνολογίας: από τη μια πλευρά η διατύπωση ενός μορφολογικού τομέα ανεξάρτητου από το συντακτικό τομέα και οργανωμένου σε διαδοχικά επίπεδα και από την άλλη η ιδέα ότι υπάρχουν φωνολογικοί κανόνες που λειτουργούν με κυκλικό τρόπο.

Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας (2 από 12)

- Αυτή η θέση αμφισβητήθηκε από τον Chomsky (1975), ο οποίος, κυρίως για λόγους που σχετίζονται με την ανάγκη να περιοριστεί η δύναμη των μετασχηματισμών, πρότεινε η διαδικασία παραγωγής των λέξεων να λαμβάνει χώρα στο λεξικό. Αυτή η πρόταση έγινε αντικείμενο επεξεργασίας από τον Halle & Stevens (1962), σύμφωνα με τον οποίο ο μορφολογικός τομέας περιλαμβάνει όλες τις φάσεις σχηματισμού λέξεων.

Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας (3 από 12)

- Στην προσπάθεια τους να επεξεργαστούν τον τομέα της λεξικής μορφολογίας, οι Halle & Stevens (1962), και Kirarsky & Menn (1977) υποστηρίζουν ότι οι μορφολογικές διεργασίες βασίζονται επάνω σε μορφήματα. Έτσι ένας τύπος όπως αντιπροσωπευτικός προέρχεται από τα μορφήματα αντί-, προ- σωπ-, -ευ-, -τ-, -ικ-, και -ος (Rail, 1988).

Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας (4 από 12)

- Για παράδειγμα, στην ελληνική μορφολογία έχει υποστηριχθεί από τη Rail (1988) ότι τα κλιτικά επιθήματα ανήκουν σε ένα επίπεδο κατώτερο στην ιεραρχία των λεξικών επιπέδων από αυτό των παραγωγικών επιθημάτων. Έτσι ερμηνεύεται το γεγονός ότι ένα κλιτικό επίθημα έπεται ενός παραγωγικού, ενώ το αντίστροφο δε συμβαίνει.

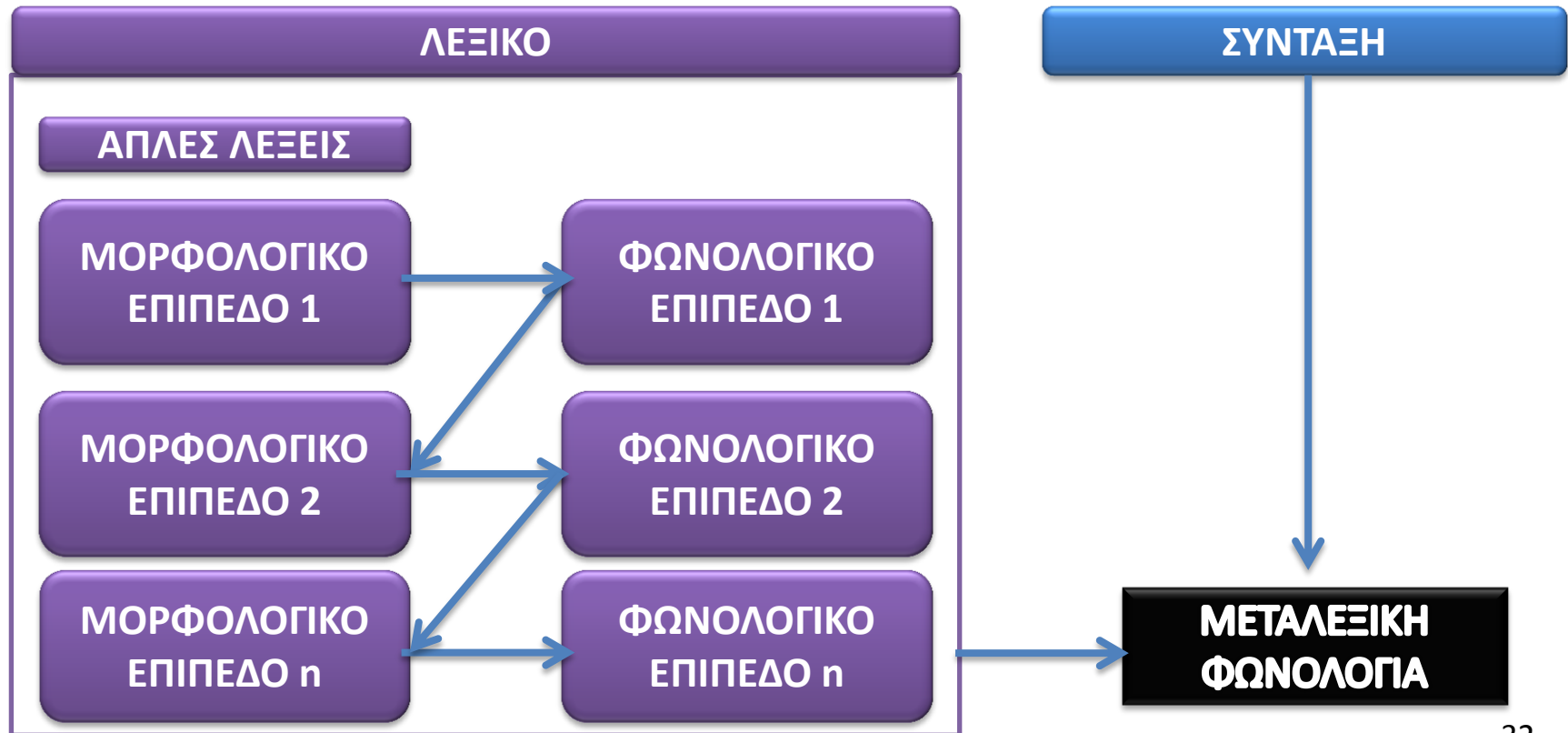

Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας (5 από 12)

- Η συνθήκη που προτείνεται από τον Kirarksy & Mann (1977) για το σκοπό αυτό είναι η λεγόμενη «Συνθήκη του λοιπού περιβάλλοντος» (Elsewhere Condition), η οποία ορίζει ότι αν η δομή του κανόνα A περιέχει τη δομή του κανόνα B, τότε ο A εφαρμόζεται πριν από τον B, εμποδίζοντας έτσι την εφαρμογή του B. Ο κανόνας A περιέχει τον B όταν περιέχει όλη τη δομική περιγραφή του B μαζί με άλλα πιο ειδικά στοιχεία, τα οποία απουσιάζουν από τον B.

Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας (6 από 12)

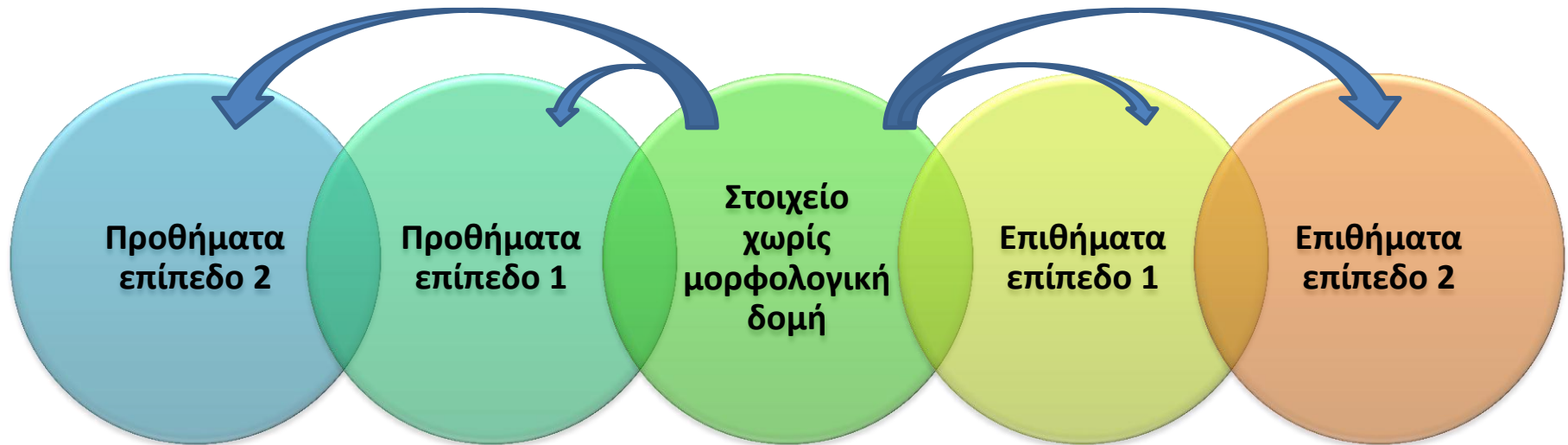

Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας (7 από 12)

- Στο SPE, η διαφορετική συμπεριφορά των δύο τύπων προθημάτων αποδίδεται με τη χρησιμοποίηση ενός ασθενούς μορφηματικού ορίου, που συμβολίζεται με το «+», για τα προθήματα που συμπεριφέρονται όπως το in- και με τη χρησιμοποίηση ενός ισχυρότερου ορίου, που συμβολίζεται με το «#», για τα προθήματα που συμπεριφέρονται όπως το un- ή το non-. Το δεύτερο όριο αντιστοιχεί επίσης και στο όριο της λέξης.

Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας (8 από 12)

Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας (9 από 12)

- Η οργάνωση του λεξικού σε επίπεδα επιτρέπει εξάλλου να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι μορφολογικές και φωνολογικές διαδικασίες των διαφόρων επιπέδων έχουν κοινά χαρακτηριστικά που παραμένουν σταθερά σε διαφορετικές γλώσσες. Οι διαδικασίες των πρώτων επιπέδων κατά τη διαδικασία της παραγωγής είναι α) πιο ανώμαλες, β) λιγότερο παραγωγικές και γ) σημασιολογικά λιγότερο ομοιόμορφες από τις διεργασίες των άλλων επιπέδων.

Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας (10 από 12)

- Κανόνες αυτού του τύπου, αν υπάρχουν, είναι έντονα μαρκαρισμένοι και περιορισμένοι αριθμητικά, ενώ η μεγάλη πλειονότητα των φωνολογικών κανόνων αντιπροσωπεύει ή μια αλληλεπίδραση με τη μορφολογία ή μια αλληλεπίδραση με τη σύνταξη. Ένα πρότυπο που επιτρέπει μια πρόσμειξη των λεξικών και των μεταλεξικών κανόνων χωρίς περιορισμούς είναι επομένως πολύ ισχυρό, με την έννοια ότι θεωρεί ως φυσιολογικούς κανόνες εκείνους που είναι σπάνιοι και αφορούν κατ' αποκλειστικότητα εξαιρέσεις.

Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας (11 από 12)

- Επομένως δεν μπορεί κανείς να προβλέψει από τον τύπο του φαινομένου τον τύπο της φωνολογικής ερμηνείας. Τα χαρακτηριστικά που προσδιορίζουν τους δύο τύπους κανόνων (λεξικών και μεταλεξικών) προκύπτουν σε μεγάλο βαθμό από την οργάνωση της φωνολογίας. Η συμπεριφορά ενός κανόνα εξαρτάται δηλαδή από τη στιγμή κατά την οποία εφαρμόζεται και ιδιαίτερα από το είδος του πεδίου με το οποίο συνδέεται.

Αλληλεπίδραση Φωνολογίας & Μορφολογίας (12 από 12)

- Από τα χαρακτηριστικά των λεξικών κανόνων τους οποίους αναφέραμε πιο πάνω, το μόνο που δεν είναι συνέπεια του θεωρητικού προτύπου, αλλά ορίζεται χωριστά, είναι η ιδιότητά τους να διατηρούν τη δομή. Δεν έχουν δηλαδή τη δυνατότητα να δημιουργούν τεμάχια που δεν ανήκουν στο φωνημικό ρεπερτόριο της γλώσσας.

Βιβλιογραφία (1 από 2)

- Cairns, P., Shillcock, R., Chater, N., & Levy, J. (1997). Bootstrapping word boundaries: A bottom-up corpus-based approach to segmentation. *Cognitive Psychology*, 33, 111-153.
- Chomsky, N. (1975). *Reflections on language*. New York: Pantheon.
- Clark, H.H., & Clark, E.V. (1977). *Psychology and language: An introduction to psycholinguistics*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Crystal, D. (1986). Prosodic development. In P. Fletcher & M. Garman (Eds.), *Language acquisition (2nd Edn., pp. 174-197)*. Cambridge: Cambridge University Press.
- de Boysson-Bardies, B., Halle, P., Sagart, L., & Durand, C. (1989). A cross-linguistic investigation of vowel formants in babbling. *Journal of Child Language*, 16, 1-17.
- de Boysson-Bardies, B., Sagart, L., & Durand, C. (1984). Discernible differences in the babbling of infants according to target language. *Journal of Child Language*, 11, 1-15.
- Eimas, P.D., Miller, J.L., & Jusczyk, P.W. (1987). On infant speech perception and the acquisition of language. In S. Harnad (Ed.), *Categorical perception (pp. 161-195)*. New York: Cambridge University Press.
- Eimas, P.D., Siqueland, E.R., Jusczyk, P.W., & Vigorito, J. (1971). Speech perception in infants. *Science*, 171, 303-306.
- Gerken, L. (1994). Child phonology: Past research, present questions, future direction. In M.A. Gernsbacher (Ed.), *Handbook of psycholinguistics (pp. 781-820)*. San Diego: Academic Press.
- Halle, M., & Stevens, K.N. (1962). Speech recognition: A model and a program for research. *IRE Transactions of the Professional Group on Information Theory*, 8, 155-159.

Βιβλιογραφία (2 από 2)

- Hirsh-Pasek, K., Kemler-Nelson, D. G., Jusczyk, P. W., Cassidy, K. W., Druss, „, & Kennedy, L. (1987). Clauses are perceptual units for young infants. *Cognition*, 26, 269-286.
- Jakobson, R. (1968). *Child language, aphasia and phonological universals*. The Hague: Mouton.
- Kiparsky, P., & Menn, L. (1977). On the acquisition of phonology. In J. Macnamara (Ed.), *Language learning and thought* (pp. 47-78). New York: Academic Press.
- Locke, J.L. (1997). A theory of neurolinguistic development. *Brain and Language*, 58, 265-326.
- Locke, J.L. (1983). *Phonological acquisition and change*. New York: Academic Press.
- Oiler, D.K., Wieman, L.A., Doyle, W.J., & Ross, C. (1976). Infant babbling and speech. *Journal of Child Language*, 3, 1-11.
- Saffran, J.R., Aslin, R.N., & Newport, E.L. (1996). Statistical learning by 8-month-old infants. *Science*, 274, 1926-1928.
- Smith, N.V. (1973). *The acquisition of phonology: A case study*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sykes, J.L. (1940). A study of the spontaneous vocalizations of young deaf children. *Psychological Monograph*, 52, 104-123.
- Werker, J.F., & Tees, R.C. (1984). Cross-language speech development: Evidence for perceptual reorganization during the first year of life. *Infant Behavior and Development*, 7, 49-63.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Τεχνολογικό Ίδρυμα Ηπείρου. Ευγενία Τόκη. Γλωσσική Ανάπτυξη.

Έκδοση: 1.0 Ιωάννινα, 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.teiep.gr/courses/LOGO131/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές [1] ή μεταγενέστερη. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, Διαγράμματα κλπ., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Ταφιάδης Διονύσιος
Ιωάννινα, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη Δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

